UUTISET

Suositusten mukaan alle vuoden ikäisille vältetään tarjoamasta raparperia oksalaatin vuoksi. **YLITARKASTAJA ULLA LUHTASELA, ELINTARVIKETURVALLISUUSVIRASTO**

POLITIIKASTA LYHYESTI

JHL: Uusi aikataulu realistisempi

Hallituksen tiistaina asettama kuntauudistuksen uusi aikataulu vaikuttaa realistisemmalta kuin aikaisempi, arvioi kuntaalan suurimman ammattiliiton JHL:n puheenjohtaja **Jarkko Eloranta**.

”Hallitukselta saatiin nyt vahva linjaus kuntapohjaisen hyvinvointivaltion ja vahvan julkisen palvelutuotanto-organisaation puolesta”, Eloranta kiitti.

Jotta uudistus onnistuisi, on ensiarvoisen tärkeää turvata kuntien taloudellinen asema.

”Se edellyttää sekä verotulokertymältä että tulevalta valtionosuusjärjestelmältä hyvää ennustettavuutta, vakautta ja riittävää tasoa. Kuntauudistus tarvitsee rakenne- ja palveluuudistuksen lisäksi aidosti lisää rahaa.”

JHL kannattaa vahvoihin ja elinkelpoisiin kuntiin perustuvaa kuntarakennetta, Eloranta muistuttaa.

Maarit Feldt-Ranta

Feldt-Ranta: SDP vetää kuntauudistusta

SDP:n kuntatyöryhmän puheenjohtaja, kansanedustaja **Maarit Feldt-Ranta** on tyytyväinen hallituksen kuntauudistuksen etenemiseen.

Feldt-Rannan mukaan kuntauudistus on etenemässä vieläpä SDP:n linjausten mukaisesti.

”Hallitus on hyväksynyt linjan, jossa SDP:n tavoitteet on huomioitu. SDP on johdonmukaisesti vastustanut pakkoliitoksia. Nyt tehdyssä linjauksessa kunnille ei tule pakkoa, eikä valtion toimivaltaa asiassa laajenneta”, Feldt-Ranta toteaa.

Kriisikuntien osalta olemassa oleva käytäntö jatkuu.

Toivakka: Risikon malli tukee kuntauudistusta

Kokoomuksen eduskuntaryhmän varapuheenjohtajan **Lenita Toivakan** mukaan palveluita uudistettaessa on erityistä huomiota kiinnitettävä terveydenhuoltojärjestelmän kivijalaksi nimeämäänsä perusterveydenhuoltoon.

Toivakka painottaa, että kuntarakennetta uudistetaan ja sote-palveluita kehitetään yhdessä tiiviissä rintamassa.

”Sosiaali- ja terveyspuolen ministerityöryhmän ehdotus poistaa turhaa terveydenhuollon byrokratiaa ja antaa palveluille enemmän tilaa. On jokaisen suomalaisen etu, että byrokratian sijasta voimavaroja keskitetään esimerkiksi perusterveydenhuoltoon. On äärimmäisen hyvä, että päähallituspuolueet ovat molemmat tämän Risikon mallin kannalla.”

Keskusta nostaisi eläkeikää

Keskusta haluaa korottaa yleistä eläkeikää. Puolueen eduskuntaryhmä katsoo talouskannanotossaan, että eläkeikä on sidottava eliniänodotteeseen. Samalla on varmistettava pääsy varhennetulle eläkkeelle joissakin tapauksissa.

Puolue nostaisi eläkeikää riittävän hitaasti, jotta yksittäiset ikäluokat eivät joutuisi kohtuuttomaan tilanteeseen.

Keskusta nostaisi myös verotulojen turvaamiseksi yleisen arvonlisäverokannan prosenttiyksiköllä 25 prosenttiin. Pidemmällä aikavälillä elintarvikkeiden arvonlisäveroa pitäisi laskea.

Talouskasvua ja työpaikkojen syntyä pitäisi tukea vahvemmalla kotimaisella taloudella. Siihen tarvittaisiin massiivinen investointipainotteinen ohjelma kotimaisen osaamisen edistämiseen. Biotaloudesta pitäisi tehdä kansallinen kärkihanke.

EU:ssa löytymässä näkemys maatalouden ympäristötoimista

Maa- ja metsätalousministeri Jari Koskisen (kok.) mielestä EU-parlamentin maatalousmietintö on Suomen kannalta askel oikeaan suuntaan.

BJARKE ØRSTED

EU-jäsenmaat haluavat Tanskan maatalousministeri Mette Gjerskovin johdolla joustoja ja komissaari Dacian Cioloş taas yhtenäisiä sääntöjä tulevaan maatalouspolitiikkaan.

HORSENS, TANSKA (MT)

EU-parlamentin ja jäsenmaita edustavan maatalousneuvoston näkemykset EU:n maatalouspolitiikan, capin uudistuksesta lähenevät toisiaan. Yhteinen sävel näyttää löytyvän ainakin niin sanotussa viherryttämisessä.

Sekä jäsenmaat, että parlamentti haluaisivat ympäristötoimenpiteisiin enemmän joustavuutta, kun komissio lähtee siitä, että koko EU:n alueella pitäisi noudattaa samoja sääntöjä.

”Nyt tuntuu, että komissio on esityksineen aika yksin”, maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskinen** (kok.) sanoi tiistaina Tanskan Horsensissa järjestetyssä maatalousministerien epävirallisessa kokouksessa.

Kokousta emännöineen Tanskan maatalousministerin **Mette Gjerskovin** mukaan jouston kannalla on enemmistö jäsenmaista.

”On selvää, etteivät samat säännöt toimi joka maassa. Joustavuuden lisääminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että laskettaisiin rimaa, vaan sitä että ympäristötoimenpiteet kohdennetaan paremmin.”

EU:n maatalouskomissaarin **Dacian Cioloşin** mukaan komissio ei halua rangaista niitä jäsenmaita, joilla jo nykyisin on toimiva ympäristöohjelma, mutta osan toimenpiteistä pitää olla pakollisia kaikissa EU-maissa.

”Me emme hyväksy viherpesua, emmekä liian monimutkaista järjestelmää”, Cioloş muistuttaa.

Rahanjakoa liian aikaista arvioida

Myös Euroopan parlamentista viime viikolla vuodettu mietintöluonnos lisäisi joustavuutta ympäristövaatimuksiin.

Portugalilaisen sosialistimepin **Louis Manuel Capoulas Santosin** johdolla valmisteltu raportti lupaa muun muassa helpotuksia pienten maatilojen viherryttämisvaatimuksiin. Alle 20 hehtaarin tiloilla riittäisi kahden kasvin vuorottelu, kun komissio esittää kolmea.

”Se on sinänsä järkevä ehdotus, mutta mielestämme kaksi kasvia pitäisi riittäisi myös isommilla tiloilla”, Koskinen sanoo.

Koskisen mielestä parlamentin maatalousraportti on Suomen kannalta askel oikeaan suuntaan.

”Moni meille tärkeä asia on otettu huomioon mietintöluonnoksessa. Näyttää siltä, että Capoulas Santosin Suomen vierailu on tuottanut tulosta.”

Capoulas Santosin mietinnössä esitetään Suomelle 326 miljoonaan euron vuotuista maaseudun kehittämispottia, kun nykyinen taso on noin 300 miljoonaa euroa.

”Käytännössä se tarkoittaa, että saisimme maaseuturahaa suunnilleen saman verran kuin nykyisellä 7-vuoden kaudella keskimäärin. Se on tietysti positiivista, koska pelkona on, että Suomen osuus alenee”, ministeri muistuttaa.

Koskisen mukaan lopullista rahanjakoa on kuitenkin liian aikaista arvioida niin kauan kuin neuvottelut EU:n tulevista rahoituskehyksistä ovat kesken.

Parlamentin esitys vähentää byrokratiaa

Suomen kannalta raportin myönteisimmät esitykset liittyvät byrokratian helpottamiseen. Capoulas Santos esittää, että nykyisiä tilatukioikeuksia voidaan jatkaa jäsenmaissa, joissa koko peltoala on jo tukioikeuksien piirissä.

”Se on meidän kannaltamme erinomainen asia ja vähentää paljon turhaa hallinnointia. Myös pienten tilojen tukijärjestelmän vapaaehtoisuus ja metsätalouden huomioiminen ovat Suomen kannalta myönteisiä esityksiä.”

NIKLAS HOLMBERG

PÄIVÄN KYSYMYS

Kuinka paljon raparperia saa syödä?

Rapaperipiirakkaa, raparperikiisseliä, raparperimehua. Kauden herkku taipuu moneen, mutta paljonko sitä voi syödä turvallisesti, Elintarviketurvallisuusviraston ylitarkastaja Ulla Luhtasela?

Raparperin oksaalihappo sitoo kalsiumia, mutta emme ole katsoneet tarpeelliseksi antaa sen syönnistä erillisiä suosituksia. Riittää, kun noudattaa tavallista monipuolista ruokavaliota ja lisää samaan aikaan maitovalmisteiden käyttöä.

Eli eikö raparperia syömällä voi saada itselleen osteoporoosia eli hauraita luita?

Kysymyksessä on lyhytaikainen sesonkituote ja kalsiumin lisääminen korvaa oksaalihapon aiheuttamat menetykset. Aiheesta ei ole tutkimustietoa, koska sitä ei ole pidetty niin merkittävänä ongelmana.

Pätevätkö samat säännöt lapsiin?

Pienille lapsille on omat ohjeensa. Suositusten mukaan alle vuoden ikäisille vältetään tarjoamasta raparperia oksalaatin vuoksi.

EIJA POUTANEN

Sukupuoli ei jatkossa ehkä vaikuta vakuutusmaksuihin

Sukupuoli ei ehkä enää ensi vuonna vaikuta vakuutusmaksun suuruuteen. Hallitus esittää lainmuutosta, joka olisi EU-tuomioistuimen linjauksen mukainen.

Naiset selviävät nykyisin esimerkiksi henkivakuutuksista miehiä halvemmalla, koska he elävät keskimäärin pidempään. Myös vapaaehtoiset tapaturmavakuutukset ovat naisille edullisempia, koska heidän riskinsä joutua tapaturmiin on alhaisempi kuin miehillä.

Sairausvakuutuksissa miehillä on usein alhaisemmat maksut, koska naiset käyttävät vakuutuksella katettavia terveyspalveluita enemmän. Muutos nostaisi todennäköisesti naisten tapaturma- ja henkivakuutusten maksuja.

Laki tulisi voimaan joulukuussa. **STT**

Pikaruokaloissa viidennes myyntituloista kilisee pimeänä taskuun

Työ- ja elinkeinoministeriö selvitti tarvetta kuitinantopakolle

Matkailu- ja ravintolapalveluiden (Mara) jäsenet arvioivat vuonna 2009, että pizzeria- ja kebabravintoloissa 20 prosenttia myynnistä menee ohi kirjanpidon. Ostotapahtumia manipuloidaan ja kassakoneen luukkua saatetaan pitää auki lyömättä koneeseen mitään.

Työ- ja elinkeinoministeriö on selvittänyt paljon käteistä käyttäviltä toimialoilta, tulisiko Suomeen säätää velvoite kuitin antamisesta. Majoitus- ja ravitsemisalalla menetetään joka vuosi pimeälle työlle yli sata miljoonaa euroa työtuloista maksamatta jääneitä verotuloja.

Maran varatoimitusjohtaja **Veli-Matti Aittoniemi** kannattaa kuitinantovelvoitetta.

”Kuitinantopakko ja kuitin tietosisällön määrittäminen on tehokas keino vähentää harmaata taloutta ravintoloissa ja muilla käteisaloilla.”

Tavanomaisin harmaan talouden muoto on tulojen kirjaamatta jääminen eli ohimyynti.

Ohimyynnillä tarkoitetaan tavaroiden tai palveluiden käteismaksuja, joita ei asianmukaisesti merkitä kirjanpitoon. Pimeitä tuloja voidaan käyttää muun muassa tukkuhankintoihin sekä palkkojen maksuun.

Mallia Ruotsista

Ruotsissa on vuodesta 2010 alkaen edellytetty käteiskaupassa tyyppihyväksyttyjen kassakoneiden käyttöä. Myyjän täytyy myös antaa kuitti asiakkaalle.

Kassatapahtumien näpelöinti on tehty astetta vaikeammaksi, sillä kassakoneiden mustat laatikot rekisteröivät muistiin kaikki toiminnot. Suomessa näitä kassakoneita koskeva selvitys tehdään kuluvan vuoden aikana.

MARITA WAENERBERG

Kuitinantopakko voisi vähentää pimeää myyntiä. Toisaalta siitä koituisi lisäkustannuksia.

Ongelma on siinä, että kassakoneiden uusiminen koskisi myös rehellisiä yrittäjiä.
VELI-MATTI AITTONIEMI

Mara vastustaa tyyppihyväksyttyjen kassakoneiden laillistamista, sillä niiden kustannusten arvioidaan olevan liian suuria hyötyihin verrattuina.

”Ongelma on siinä, että kassakoneiden uusiminen koskisi myös rehellisiä yrittäjiä. Kuitinantopakko ja sen tehostaminen laiminlyöntimaksuin tuottaisi saman lopputuloksen halvemmalla”, Aittoniemi toteaa.

Kuitti talteen

Kuitin tarjoaminen asiakkaalle on tavanomaista ja hyvän tavan mukaista kuluttajakauppaa. Kuitin tarkoitus on kertoa asiakkaalle maksutapahtumasta. Siitä todetaan, mistä kaupasta mitäkin on ostettu ja mihin hintaan.

Kuitti helpottaa esimerkiksi virheestä valittamista ja tuotteen vaihtoa tai palautusta silloinkin, kun se perustuu kauppiaan antamaan vaihto- tai palautusoikeuteen.

Kuitinantopakko määrittelisi kuitin sisällölle jatkossa uudet vähimmäisvaatimukset.

Ministeriön alustavista arvioista ja kansalaiskyselystä tehdään yhteenveto kesän jälkeen, jolloin ne käydään läpi. Syksyllä arvioidaan, ryhtyykö hallitus valmistelemaan esitystä kuittipakosta.

TANJA KORPELA